

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeridem, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk katolikusok törekvésének előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Náudor grófnak 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (iskola-utca 4. sz.)

Változások.

Megdöbbenve halljuk a hirt, hogy Ugron Gábor, a nagy székely, szakítani készül a politikával, lemond mandátumáról, hazamegy családjához ősei földjére szántani, vetni, szőlőt művelni, mert megundorodott a politikától.

Mintha most is magam előtt látnám óriási alakját, tipikus magyar arcát, hatalmas széles vállait, mintha most is fülembe csengene a vért fölkorbácsoló remek beszédei, mikor lázas izgatottsággal, kipirult arccal hallgattuk, ő pedig mint egy vijjogó sas a magasból harsogtatta éies hangját a képviselőház, a megapult mamelukserg feje felett, míg végre lecsapott valakire és megtépázta, végigkorbácsolta az igazságtalanságot és sikra szállott nemzetünk igazaiért. Minél távolabb állok tőle, annál nagyobbak, annál ideálisabbnak látom. Tudom, hogy voltak tévedései, de talán ezek által is jobban hasonlított azokhoz a régi igaz magyar alakokhoz, a kik „a tekintetes Karok és Rendek“ előtt magyarságunk jogait védelmezték, ha kellett, vért és életet áldoztak királyért, hazáért.

És most a fáma azt beszéli, hogy Ugron visszavonul a politikai szereplés színpadáról.

Sokan vannak, a kik örülnek, sokan vannak, a kik szomorkodnak visszavonulásán. Kik örülnek és kik szomorkodnak? Ha politikai életünk jellemét vizsgálom,

az örvendőket és kárörvendőket talán kivétel nélkül azok között találom, a kik magukat telivér liberálisoknak nevezik. Nem mondom, hogy minden, magát liberálisnak nevező ebbe a táborba tartozik, hogy egy gyékényen árul az örvendőkkel, de hogy valamennyi kárörvendő azzal a mindent lefodó, liberalizmusnak nevezett köpenyvel takarozik, az bizonyos. Ott vannak abban a táborban a Tisza és Bánffy kipróbált liberálisai, ott vannak a Kossuth-Eötvös-czég liberálisai, ott vannak azok az újságok, a kik ezeknek a vezéreknak soha meg nem szentelt zászlajukat lobogtatva, Magyarország lakosságának részben intelligens, nagyrészt azonban a féltanult, csak jelszavak után élő közönségét járslalagon vezetik, azokat, a kik gondolkozni nem szoktak, hanem esküsznek a lapjukban eléjük tált politikai kosztra. Hogy ki csinálta, miért csinálta, igaza van-e neki, arról nem is gondolkoznak?

Mert ma liberálisnak neveztetni, dicőség!

Kossuth Lajos a liberalizmus zászlaját lobogtatta, a melyre a szabadság, egyenlőség, testvériség igéi voltak írva. Ki mondaná, hogy ezek a Krisztusi eszmék nem szentek, nem tiszteletreméltók? De mivé lettek ezek az eszmék a modern liberálisok kezei között, mennyi szenny, mennyi undorkeltő piszok ragadt rájuk azóta. Mindig azok a zsidók jutnak ilyenkor eszembe, a kiket a vásárban szent

képeket árulni látok, a mikor mocskos kezük és még mocskosabb szájuk eladásra kínálja.

Tisza Kálmán nagy liberális volt, liberális elveit szent meggyőződése szószával tudta fölereszteni s ennek a nevében gseftelte el a nemzet jogait évtizeden keresztül, annak a jegyében akasztotta szegre a bihari pontokat s ennek a nevében szerkesztette meg a Tiszalexet s ennek a nevében veti latba ezután is összes hatalmát a familiája, meg hitsorsosai érdekében a katolikusok rovására.

Az egyházpolitikai törvényeket a liberalizmus vitte diadalra. Tulajdonképen akkor jutott ez a jelszó diadalainak csúcspontjára. A liberalizmus nevében dobálták sárral és gyalázkodással főpapjainkat, sőt a főrangú hölgyeket is, annak a czégére alatt igyekeztek sárral bekenni mindent, a mi egy lithű ember előtt szent s ennek a liberalizmusnak az áldásait nyögik ma protestáns és kálmista atyánkfiai, midőn az egyházpolitikát nap-nap után átkozzák.

A liberalizmus nevében kalózkodott Bánffy Dezső, mikor az ország kocsisa volt. Ennek a nevében sikkasztotta el a polgárok jogait, ennek a nevében követte el égbekiáltó igazságtalanságait, kiszolgáltatott bennünket nemzetünk és fajunk ellenségeinek pénzért s ennek a liberalizmusnak, a sovén magyarságnak nevében piszkol ma be lapjában az apá-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A Gerő leány.

Írta: Mányiné Prigl Olga.

Nem tudták, hogy hova viszik, hanem azért csak futottak kifelé az utcára, azonnám hajdonfővel, az apró gyerekek mezitláb, mocskosan. Valamennyi kíváncsian előre dugta a fejét, egy-kettő fennhangon sopánkodott:

— Szegény, szegény Gerő Lina . . .
— Elviszik a bolondok házába, — mondta rá egy idősebb ember kenetteljesen.
— Ugyan, ugyan, majd éppen a Gerő Ferenc leányát:

— De hiszen jó, hogy a törvény kezébe nem került. Kettő közül tán csak most hasznosabb volt neki bolondnak lenni.

— Teremtő Istenem, hisz a bolondokat jobban kinnözzák, mint a rabokat . . .

— Szegény, szegény szép kisasszony, hogy ugyan miért veri az Isten annyira. A héten már harmadszorra szállta meg a kísértő ördög. Hét-főn virradóra az Izsóné háza gyult ki, másnap az alsóvégi szappanosé. Tegnap meg az özvegy Barabásné háza eresze alá dugta az olajos kendőt. A tulajdonszép, zsebkendői közül való volt az, maga varrta ki a széleit, mikor a staffirungba

készítette s aztán . . . No s aztán a tízes ördögkanóczává tette meg őket. Ugy volt. Sok a szemtanu rá. Barabásné alig félórával előbb, hogy a harangokat félreverték, — látta a háza végénél elsurranni. Hisz épen kertszomszédok no, s reggel az úszkös gerendák közt megtalálták a selyem zsebkendőt is. A rálocolt olaj tüze hamarabb megfogta a háztető száraz csömölyét, mint a kendőt. Az azonnám, gőrcsere köve leesett. Az emberek betaposták a vizes hamu közé, csak az egyik csücske fehérlett ki belőle.

Főlvették, azt hitték, — pénz. De mint a hogy pénz is vált abból. Gerő Ferenc szó nélkül kifizetett Barabásnének ötszáz forintot, a szappanosnak, Izsónének szintén. Mert három zsebkendő hija volt a tuezatnak a szegény kisasszony sifonérjában. No hát úgy megtudott bomlani . . .

A Gerőék csukott, magas hintója meg csak robogott tovább a poros utcán. A lovak árnyéka sebesen mozgott kint az országuton, két oldalt gyors egymásutánban maradtak el a nyárfák.

Gerő Lina bágyadtan ült benn a kocsiülésen. Szép hősszokás, sápadt arca volt, nagy ivelt szemöldéi, melyek csaknem összeértek elől, a homlokán. A vékony, magas alakja összeesett, a selyem uti köpenye lecsuszott a válláról s a keze idegesen babrált annak a leomló ránczai közt szakadatlan.

Az anyja ült mellette. Sápadt, vékonyka

uriasszony, a szemé alja karikás a sok sirástól, s a szembéjai vörösek, duzzadtak. Lopva tekiintgetett a lányára s még lélegzeni is alig mert, félt, hogy háborgatja.

Az oldalt dült az ülésen. A haloványpiros szép metszésű szája kissé nyitva maradt, a mint gyorsan, szinte pihegve járt ki s be rajta a lehellet. Olyan volt az éppen, mint a hulló rózsaszirma, melyet megfakít a rajta keresztülesapódó fojtó, tüzes levégő. Lesorvad, elszárad a rózsaszírom, megöli a nyári nap tüzes csókja, — a Gerő Lina, ajka ám egyre szomjas. Vagy inkább a lelke, a melynek oly sötét a világ. Sötét, hideg. Óh, ha csak egyszer kigyulhatna négy felől! Piros nagy kerek foltok támadnának a négy sarkán, a nagy tűzmadarak repülni tanítanak a kisebbeket. Itt is szállna egy, ott is, — ragyogó, fényes szárnyon. Hadd borulna fénybe minden! . . .

Fut, fut a négy paripa, álmodik a beteg leány tűzrózsákról, siratja az anyja. Tul a legközelebbi kapaszkodón magas ház fehérlik, arany-színű betűkkel van a homlokára kifestve: Idegyógyintézet.

Oda várja a sok sápadt ember a legujabb vendéget . . .

II.

. . . Enyhe szép nyári estén tartották meg a Gerő Lina eljegyzését. Hirtelen ment az egész, alig két hete, hogy ismerték a vőlegényt. Sugár

Mai lapunk 4 oldal.

czaktól kezdve mindenkit, a ki vele egy gyékényen árnulni nem akar.

A liberalizmus vetette fel az elvet, hogy mindegy, bárki fizesse az adót, csak az állam tudjon megfelelni kötelezettségeinek; ezért uszították ránk a zsidóságot, ezért vándorolnak ki véreink földsbottal s ezért lett ur a zsidóság őseink vérről szerzett földjén s ezért vagyunk mi a liberalizmus igájába fogva. A liberalizmus nevében gyűjtenek a romániai zsidóságnak százezreket és a liberalizmus nevében beszélnek sötét, fekete reakzióról, mikor Egán a ruthének lázító nyomorán segíteni akar; a liberalizmus nevében larmáztak a miskolci gyűlés merkantilistái, a mikor az agrariusok a magyar föld jogaiért sikra szállottak.

A liberalizmus nevében mondotta egyik zsidó újság, hogy be kell zárni az egyetemet, mert nem a liberalis ifjak győztek, a liberalizmus nevében követelte egy német újság Széll Kálmántól, hogy függessze fel az alkotmányt s a liberalizmus nevében állította egy másik — a Neues Pester Journal — hogy vége az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állásának, mert a liberalis ifjakat a keresztények eldöntették.

Ide fejlődött a liberalizmus. Van-e tehát még valaki, a ki ezt az elmet, ennek a czégre alatt elkövetett üzérkedéseket tiszteletreméltónak vallja? Lehet-e ez a zászló többé méltó, mikor a vezérek maguk dobálták meg sárral?

Hiszen éppen az a telivérnek nevezett liberalizmus ujjong szívében most is, hogy Ugron Gábor az ő alnokságainak, fekete bűneinek fennkölt lelkü ostorozója, az ő rettegett s éppen ezért agyonpiszkolt ellenfélük a politikai élet posványából kiluzza lábait és tisztább levegő után vágyik az erdélyi hófödte bérczek tiszta vidékeire. Ott él még az ősök emléke és a szegénységen kívül nem hagyott mélyebb nyomot a liberalizmus.

termetű, érdekes arcú ember volt, olyan, a ki első pillanatra imponálni tud a nőnek. Maga Gerő Ferencz se tudott hova lenni a boldogságtól, hogy a lánya olyan szép szerencsét tett. Mert bizony mai napság nagy dolog ám az, hogy éppen semmi kifogás ne essék a vőlegényen. Hogy az szép is legyen, jó is, meg hogy legyen is mit aprítani a tejbe. Ugy, mert nagyon felszókott ám mai napság a férfinep ázsója, tudják azt űk maguk is. Hogyne, hisz már szinte születésükkor kivívják maguknak az előjogot. Mennyivel büszkébben mondják el: fiam van! S aztán tovább is mindig nagyobb előnyben részesülnek a leányoknál. A mama titkon kényezteti, tömi édességgel, az édes papa elviszi magával kocsi-küni, felülteti a lóra, hogy vajon milyen katoná lesz belőle. Apró uniformist varrat neki a szabóval. Lám-lám, hogy rajta termett, nicsoda szépen mozog benne, hogy beszél szeméből az okosság. Milyen nagy embert faraghatunk belőle, disze lesz az egész familiának. A testvérei, a szegény kis leányok, csak úgy elmosódnak mellette. A fiu köztük a napsugár, a leányok csak holmi ködfoltocskák, libegő semmiségek, a kik közül ha el is száll valamelyik, csak azt mondják rá: jó helyen van, ki tudja milyen sorsra jutott volna.

Más a fiu. Azt nagykorában is becézgetik, dodelgetik, — talán még jobban. A Gerő Lina vőlegénye azalatt a két hét alatt, míg leány-

Dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök hagyatoka.

A megüresedett székesfehérvári püspökség javainak átvételét a kiküldött bizottság a múlt héten elvégezte. Mint miniszteri biztos Tonházy Gyula közalapítványi jogügyi aligazgató működött, a székesfehérvári részéről Mayer Károly és Gremperger kanonokok, a kincstár mint örökös részéről Dereano jogi tanácsos; a számviteli teendőket Dvorka Károly miniszteri számviszt végezte; a rokonokat pedig Ranprecht Antal veszprémi püspöki jószágkormányzó képviselte, az elhunyt püspöknek is jószágkormányzója és unokaöccse. Az átadási eljárás — dacára a javadalom csekély voltának — négy hétig tartott.

A lapok ezen átadásról még befejezése előtt hoztak közleményeket, melyek nagyrészen a valónak megfelelnek, mint például, hogy a fehérvári püspökség jövedelme oly szerény, hogy az elhunyt püspök évi 8000 ft személyi segélyt kapott a vallásalaphól, s hogy aktív hagyaték alig marad néhány ezer forintnál több, mert közel 50,000 ft teler maradt a püspök után. Ez mind igaz, ámbar a hagyatéki összeg csak akkor lesz megállapítható, ha a halálzási év közös jövedelmének felosztási munkáját — a praecissiót — a miniszteri számvevőség elkészítette. Tudvalevőleg a püspökség jövedelme csak a püspök halálának napjáig illeti annak hagyatékát, azontul a vallásalapot. Így tehát a fehérvári püspökségnél az összes termés, de még a szüretnek és a mult télen vágott fának értéke is augusztus 12-től számított arányban a vallásalaphól. Téves azonban azon hir, mintha dr. Steiner Fülöp püspök, a fentemlített adósságából 30,000 ftot püspöki működése alatt költött volna. Téves ez azért, mert a boldogult püspök nem hagyott hátra más adósságot, mint azon 47679 ft 71 krt, melyért a javadalom felszerelését a gazdasághoz szükséges eszközöket, lovakat, szarvasmarhákat, juhokat, vetőmagot stb., vagyis a fundus instructust a vallásalaptól, mint időközi javadalomtól 10 év előtt megváltotta. Ezen összegből 19762 ft 53 kr. a fehérvári püspökség törzstőkéjébe fizetendő vissza, a hová azzal még Pauner püspök tartozott, ugyancsak megváltott fundus instructusért; a többi a vallás-

nézőbe járt bizony nap-nap után három helyre is meg volt hiva ebédre.

Alig győzött elegend tenni a szegény. Hanem aztán eljegyzés után be is állott a reakció. No, hogy milyen bolond szerencséje is van annak a Gerő Linának! Pedig milyen sápadt, beteges, valóságos kis béka. Persze, persze, hogy pénze van! Gerő Ferencz nem hiába mutogatta meg a tizezer holdas pusztáját. A vőlegény csak fitymált rá. Van, van neki kétszer annyi, ragyogó fényes kastélyal.

Gerő Lina ránézett a vőlegényére:

— Fényes szemed nélkül sötét volna nekem a fényes kastély . . .

Megszorította a férfi a leány kezét:

— Te, te leszel abban a menyországom . . .

A leány olyankor úgy érezte, mintha minden csepp vére meggyulladt volna. Perzselt, égerte az a bőrét, pedig csak olyan fehér maradt, mint a patyolat.

Ne gondoljátok, hogy a rózsaszínképű olasz leányok jobban tudnának szeretni, mint ez a fehér leány, s ti szentimentálisan éneklő holdkóros költők ne is válasszátok ideáltoznak soha a fehér képű lányokat. Olyanok azok, mint a platina, mentől jobban égnek, annál felhőbbek. Nem nektek valók . . .

Szegény Gerő Lina, el kellett hogy aludjék a te nagy szerelmed, mert hiába az igazság fényesebb a napnál. Attóri az magát hovato-

aláp kövefelése. Ezen teler után a bold e püspök, — minthogy a szerény javadalomból az ismétlődő rosz termések miatt azt le nem törleszthette — állandóan fizette a kamatokat. De letörlesztette lassankint a vallásalaphól püspöksége kezdetén az első beruházásokra és szükségletekre felvett 15,000 ft személyi kölcsönt is.

Hogy aktív vagyon nem sok fog maradni, az igaz, de passzív sem lesz, s valóban érthetetlen, hogyan keletkezhetett azon hir melyet Fejérvárott már a püspök temetésénél terjesztettek a legképtelenebb variációkban, mintha a szegény püspök százezer forint adóssággal halt volna meg.

Steiner püspök ismeretes volt jótékonyaságáról; már nagyváradi kanonok korában mindent megosztotta a szegényekkel és árvákkal, a mit Fejérvárott folytatott és annyi jót tett, a mennyi jövedelméből csak teltet. De jótékonyasága mellett rendszerető volt; a saját személyére pedig annyit sem költött, mint akárhány jobb javadalmaszú plebános. Budapesten a személnáriumba szállott, mert nem teltet szállodai költségre. Csak két lovat tartott, s cselédséget is csak a legszükségesebbet. A nyarat mindig teési magányában töltötte, visszavonulva falusi egyszerűségben.

Azon 8000 ft, melyet évi segélykép a vallásalaphól kapott, jóformán mind elment jótékonyaságra. Sokat adott könyvtárára is, mely 20—25 ezer ft értékben ingyen marad vissza a püspökségnek.

Kiváló gondot fordított szerény javadalmanak emelésére. Épületfenntartásra évenként átlag 3000 ftot adott ki. A javadalom átvételénél a bizottság tagjai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az épületek jókarban tartása, az állapotok kitünő állapota és a mindenütt szembetűnő csín és tisztaság fölött. Fejérvárott pedig közbeszéd tárgya, hogy a püspöki rezidencia sohasem volt úgy gondozva, mint Steiner püspök alatt. A püspökségi szőlő pedig, melyet a meghalt püspök parlagon vett át és nagy költséggel felújított, a legjobb karban van és ez évben már 300 akónál többet hozott, jóllehet negyedrésze csak a jövő évben terem először. Minthogy azonban ezen felújítás 10,000-ftnál többre rugó költsége anyagi erejét túlhaladta, arra a püspök törlesztéses kölcsönt kért a vallás- és közokta-

vább, furlangos kombinációk veszedelmén, szerencse lovagok tervein. Pedig hány akad olyan! Valóságos sportya az egy-egy jóképű fiatal embernek s még csak nem is megatalkodott gonoszságból teszi. Tudja Isten, a szerencséje sodorja belé. Szívesen látják itt is ott is, kényeztetik, becézgetik, hogy szinte nem is tartja véteknak, ha egy-egy menyasszonyát a faképnél hagyja s holmi szép szerével csalt előleget visz magával bufelejtőnek. Maradt ott még elég, mondja magában s a menyasszonya szíve is begyógyul, még mielőtt a vőlegény lerázná ruhájáról a port, a mit a menyasszonya falujából hozott vagával.

Csaknem elesett ott egy álló helyében a szegény Gerő Lina, hogy megtudta az esetet. A szép szerelmest szuronyos emberek vitték magukkal, talán még lánczot is tettek a kezére, — hideg lánczot. Fázni kezdett erre a gondolatra a leány s azután csak egyre fázott, mintha a lelke fagyott volna meg. Oh ha még egyszer fel tudná gyújtani! Az ég is meggyulna tőle négy felől nagy piros foltok támadnának a négy sarkán s a ragyogó fényes tüzmadarak tanitnak szállni a kisebbeket. Hadd borúlva fénybe minden!

Almodik a leány tüzrózsákról, a sok sápadt-képű ember meg várja a legujabb vendéget . . .

tásügyi minisztertől, mely kérelem mindez ideig alintézetlenül maradt, de melynek méltányos elintézése szintén emelni fogja a tisztán fenmaradó hagyatéki összeget.

Téves azon közlemény is, mely szerint Steiner püspök oldalrokonai azért is csak keveset örökölhetnek, mert a meghalt püspök végrendeletet nem hagyott hátra s így a hagyatéknak csak egyharmadát kaphatják, míg a másik kétharmadot a kincstár és a székesegyház örökli. A fennálló szabályok szerint ugyanis javadalmas püspök nem végrendelezhetik, ha arra egyezségi összeggel jogot nem váltott az államtól, mint örökösödésre jogosulttól. Erre pedig dr. Steiner Tülp székesejérvári püspök nem érezhette magát indíttatva a saját és javadalma szegénysége folytán.

A kath. körök nagygyűlése.

Ifj. Zichy János gróf, a Kath. Körök Országos Szövetségének elnöke az alábbi meghívólevéllel szólítja fel a kath. körök elnökségeit a nagygyűlésen való megjelenésre:

Mélyen tisztelt Elnökség! A Magyarországi Katholikus Körök és Olvasó-Egyesületek Országos Szövetsége ez évi nagygyűlést november hó 20-án fogja megtartani.

Alapszabályaink 4. §-ának a) pontja értelmében a szövetségbe lépett egyesületek az évi nagygyűlésre tetszés szerinti számban küldhetnek tagokat, kik közül minden egyesület részéről két erre felhatalmazott tag szavazati joggal bír.

Tisztelettel kérjük a t. Elnökséget, hogy egyesületének tagjait a Nagygyűlésen való részvételre buzdítsa, lelkesíteni sziveskedjék a jelentkezők neveit, valamint a szavazásra jogosított tagok megbízó levelét hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Alapszabályaink 17. §-a értelmében a Szövetségbe belépett egyesületnek joga van a Nagygyűlés elé terjesztendő kérdések sorába egy vagy több tárgynak főlvetelét ajánlani; tartozik azonban ezen ajánlatot (az esetleges előadók megnevezésével) az Igazgató-tanácsához írásban beküldeni.

Erre vonatkozólag is tisztelettel kérjük a t. Elnökséget, hogy ha az egyesületi életre, a kath. körök működésére vonatkozólag, valamely kérdést főlvetni, valamely tételt a Nagygyűlésen tárgyaltatni óhajt, ide vonatkozó indítványát legalább október hó végéig Igazgató-tanácsunkhoz beküldeni sziveskedjék.

Országos Szövetségünk egyik legfőbb célja lévén: a magyarországi kath. körök és olvasóegyesületek között állandó kapcsolatot, szoros összeköttetést létesíteni, a katolikus egyesületi életet előmozdítani, fejleszteni, de e nagy célokat csak úgy érhetjük el, ha mindnyájan ki vesszük résznket a munkából, ha közös lelkesedéssel, egyetértő szeretettel és bizalommal tanácskozunk ügyeink továbbfejlesztése felett.

Jelenjünk meg tehát minél többen a Katholikus Körök Szövetségének Nagygyűlésén! Isten velünk!

Budapest, 1900. október 15-én.

Ifj. Zichy János gróf,
a Kath. Körök Országos Szövetségének elnöke.

Ugyanezen alkalommal Gyürky Ödön, az Országos Szövetség titkára arra kéri a körök elnökségeit, hogy a tagok számán, a kör anyagi helyzetén kívül főleg azon adatokat bocsássák rendelkezésére, melyek a körnek anyagi, szellemi,

vallás-erkölcsi téren kifejtett működésére és a tagokra gyakorolt hatására, befolyására vonatkoznak.

Konzerv-gyár.

A érdekeltég részéről szükségelt 100.000 korona hozzájárulási összeg aláírások útján biztosítva van Tschurtschenthaler ajánlata kiindulási pontul elvben elfogadtatott. Ez a két határozati pont, mely legényesebb részét képezi a tegnapi értekezlet eredményének. Ezek után akarjuk hinni, hogy lesz már városunkban konzerv-gyár, mely idővel lendíteni fog iparunkon, kereskedelmünkön s földművelésünkön egyaránt.

Örömmel üdvözljük az alkalommal városunk és megyénk birtokos osztályát, pénzügyzeit, hogy mellőzték ez alkalommal a számokkal dolgozó fináncz ridég számvetését s társadalmi kötelességet hitték eljesíteni akkor, midőn a konzerv-gyár létesítését tőlük telhető módon elősegítették. Köszönetet kell mondanunk Fíth Pál báró főispánnak s Harranek József polgármesternek, a kik nemes törekvéstükben s a jó ügy szolgálatában kifejtett buzgalomukban minden melléktekintet mellőzésevel valóban a közügyet iparkodtak szolgálni. Bár politikai nézeteiket soha magunkévá nem tettük, a közügy szolgálatában kifejtett munkásságukért az elismerést főleg az utóbbi időben meg nem tagadhatjuk e két vezérémbertől.

A tegnapi délelőtt Fíth Pál báró főispán elnökléte alatt tartott értekezlet lefolyásáról részletes, kronológikus sorrendi tudósítást adnunk felesleges. Az értekezletnek, mely öröndetesen népes volt, két kimagasló alakjáról kell megemlékeznünk: ifj. Zichy János gróf az egyik, Zichy Aladár gróf a másik. Ez a két komoly gondolkodósn férfiú mely tudással s gyakorlati ember éleslátásával tekintett az ügy homályos bonyodalmaiba s rövid, hatásos beszédükkel magukkal ragadták az egész értekezletet s dűlőre hozták a már-már megfeneklett közügyet.

A kir. tanácsos pölgármester álláspontjának legadázabb ellenlábasa a másik jelenlevő kir. tanácsos volt Megyeri Krausz Lajos személyében. Alig fejezte be ugyanis a polgármester az ügy eddigi állását ismertető beszédét, Krausz Lajos jelentkezett szólásra s kijelenti, hogy 3000 koronával hozzájárul az ügylőz, noha nagy reményeket nem fűz hozzá, mert ily esetben soha nem volt ideája a betérendszer, mely rendszer mellett a törvény a kiltagoknak jogait külön szerződésileg biztosítja. Az ügy ezen stadiumában már ismerni kellene a feltételeket, melyek a megbízottak részére direktívakul szolgálnának. Nem helyesli a két gyár. vagyoni összeházasítását sem. Ha jó a bözeni gyár, tartsa meg a tulajdonos magának; ha nem jó, ez még inkább kötelessége. Könnyelműen ebbe a dologba belemenni nem lehet s főleg kéri a közelebbi feltételeket, a melyek ismerete nélkül az értekezlet mit sem tehet.

Harranek József polgármester nem minden igazgatóság nélkül hallgatja Krausz Lajos aggodalmait, a melynek ilyetlen pertraktálása mindenestre a jó ügy hátrányára szolgál. Válaszolt is rögtön a beszédre s kijelenti, hogy a direktívak precizizozását a szűkebb körű bizottságra bízna, mert azoknak a tárgyalása ily nagyobb értekezleten meddő vitákra adna alkalmat. Szerinte a két gyárnak harmonikus összhangba hozatala szükséges.

A már-már összebonyolódott eszmék tisztázása első sorban ifj. Zichy János gróf érdeme. Nem tartja mellőzendőnek Krausz Lajos felvetett eszméit s a módzatok megvitatását annál is inkább szükségesnek tartja, hogy aztán a megbízottak mintegy utastást kaphassanak az érdekeltektől. Szerinte leghelyesebb volna, ha egy bizottság küldetnék ki a feltételek megvitatására s a bizottság munkássága eredményeként propozíciót terjesztene az érdekeltek elé s aztán az érdekeltek határozata vezérfonalként szolgálna azok részére, a kik ez ügyben megbízást nyernek a szerződés megkötésére. Ismét ajánlja, hogy a megbízottak egyike gazdász, a másik jogász s a harmadik pénzügytész férfiú legyen,

Az értekezlet megjelenezte ifj. Zichy János gróftól s teljes egészében magáévá tette indítványát.

Czirák Antal gróf nagyon helyesli a fenti indítványt s örömmel üdvözi a földművelés és kereskedelem fellendítését célzó törekvéseket. Szakemberekre kívánja bízni a szerződés megkötését, mert a betérendszernél a szerződés a lényeg s így az erkölcsi felelősség-e szakembereket terhel. Kéri Krausz Lajost a bizottságba beválasztani.

Majd Zichy Aladár gróf beszélt nagy hatással. Kijelenti, hogy midőn a fejérmegyei takarékpénztár 20000 koronát ajánlott fel e célra, nem a pénz gyűmölésőz elhelyezése, hanem a társadalmi kérdés megoldása volt a célja. Sokszor éreztük a megyében az ipartelepek hiányát a létesítésnél azonban mindig hiányzott a tőke. Lehet, hogy nem a konzerv-gyár a legalkalmasabb a megye agrárviszonyai között, de ez idő szerint a legjobb, s fel kell használnunk az alkalmat, s nem szabad akadályokat gördíteni az ügy menete elé. Más városok kapva-kapnak az ily alkalmakon. — Ne akarjunk már most precíz direktívakat, ne kössük meg a bizottság kezét utasításokkal, a szerződés megkötésénél azonban mindenestre a megnyire lehet, biztosítani kell az érdekeltek jogait. Majd írásbeli határozati javaslatot nyújt be, mely szerint: *Küldessék ki egy kisebb bizottság a feltételek megvitatására. Készítse el a bizottság a feltételeket, a melyek az érdekeltek által tárgyalatán, kiadatnak annak a 3 tagnak, a kik a szerződés megkötésével megbízottak. Tschurtschenthaler ajánlata mint kiindulási pont a tárgyalás alapjául életben elfogattassék.*

Az értekezlet éljenzéssel fogadta a határozati javaslatot s azt teljes egészében magáévá tette. Krausz Lajos akarta még hiányos szószoki előadását próbára tenni s midőn itt-ott „Eláll!” kiáltásokat hallott, begombolta kabátját s a terem kijárata felé törekedett. A kijáratnál megfordult, hogy visszahívják; mivel pedig ezt nem tették — elment, de hogy? — visszajött s csak annyit mondott, hogy a gyáros ajánlatát csakis a tárgyalás alapjául fogadja el.

Ezután a kisebb bizottságba, melynek a polgármester az elnöke, beválasztattak: ifj. Zichy János gróf, Zichy Aladár gróf, Krausz Lajos, Wertheim Armin, Kaltenecker Márton, Molnár Béla, Pápai Nándor, Fittler Béla, Vértessy József, Dietrich Szilárd és Eisenbarth Károly.

A bizottság megválasztása után Harranek polgármester a megye birtokosainak, főleg a Zichy grófok érdeklődéséért, ifj. Zichy János gróf pedig Fíth Pál báró főispánnak és Harranek polgármesternek ez ügyben tanúsított nemes buzgalomáért mondott köszönetet.

Az értekezlet a Zichy-grófok, továbbá a főispán és polgármester éltetésével végződött.

Hogy ki és mily összeggel lépett be a betéttársaságba, azt hely szűke miatt csak legközelebbi lapunkban közöljük.

ÚJ DONSA GOK.

— **A honvédség köréből.** A királyi Meherbrót Frigyes I. osztályú honvéd főhadbiztosnak, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan”-nak nyugállományba helyezését elrendelte.

— **Kinevezés.** Árvai Imre székesejérvári lakos, ki a vasuti tisztképző tanfolyamot kitűnő sikerrel végezte, s ugyanily eredménnyel tett gyakorlati vizsgát is, az aradi üzletvezetőséghez díjas gyakornokká kineveztetett.

— **Vörösmarty ünnepély.** Székesejérvári szab. kir. város államilag segélyezett polgári leányiskolája Vörösmarty Mihály koszorús költőnk, születésének 100-ik-évfordulója alkalmából 1900 évi október 28-ikán d. e. 10^{1/2} órakor az intézet dísztermében emlékünnepet rendez. Műsor: 1. „Kölcsy-hymnus”, éneklék az intézet növendékei. 2. Megnyitó, tartja: Göbel János György, igazgató. 3. Hymnus, Vörösmartytól, szavalja: Steinherz Rózsa, I. o. t. 4. „Szózat”, Vörösmartytól, szavalja: Haas Ida, I. o. t. 5. „Szegény asszony könyve”, Vörösmartytól, szavalja: Kuthy

Margit, I. o. t. 6. „Kis gyermek halálára“, Vörösmartytól, szavalja: Gebhardt Róza, II. o. t. 7. „Hontalan“, Vörösmartytól, szavalja: Fleischer Zsuzsa, II. o. t. 8. „Elő szobor“, Vörösmartytól, szavalja: Szeivald Mária, II. o. t. 9. „Főtá dal“, Vörösmartytól, éneklék az intézet növendékei. 10. „Vörösmarty emlékezete“, előadja: Alföldy Lipót, polg. isk. tanár. 11. „Honszeretet“, Vörösmartytól, szavalja: Pollák Olga, III. o. t. 12. „Madárhangok“, Vörösmartytól, szavalja: Schléssinger Sarolta, III. o. t. 13. „A vén cigány“, Vörösmartytól, szavalja: Hesz Anna, IV. o. t. 14. „Az uri hölgyhöz“, Vörösmartytól, szavalja: Wiener Ilona, IV. o. t. 15. „Szózat“, Vörösmartytól, éneklék az intézet növendékei.

— **Athelyezés.** Az igazságügyi miniszter a helybeli kir. javítóintézetből Kamacker Ferenc családfőt az aszói kir. javítóintézetbe helyezte át. Helyette pedig Alarzi Ferenc kézdívásár-helyi „Erzsébet“ árvaleány nevelőintézeti tanítót a helybeli kir. javítóintézetbe ideiglenes családfővé nevezte ki.

— **Ülések a megyénél.** A megyei utibizottság november kő 3-án d. e. 10 órakor, a gazdasági bizottság pedig ugyan e napon d. e. 11 órakor a megyeház II. emeleti kis termében ülést tart.

— **Uj ügynök és sorompó.** A városi tanács ma délelőtt tartott ülésén a Máda Ignác elbocsátása következtében megüresedett ügynöki állásra Kollmann Ferenc sóstói vendéglojst, a csákbereányi sorompóhoz pedig vámosnak Kamocsai József iparost nevezte ki. Ugyanez alkalommal a fogyasztási adóhivatalnál két ügynöki állást rendszerezett.

— **A mesterinasok és az egyéni szabadság.** A mesterinasokat eddig a lehető legrövidebb uton visszatolonozták a gazdájukhoz, hogyha megszöktek a mesterség mellől. Ennek a közönséges elbánásnak most már vége. Az inasgyerek szabad, mint a madár. Nem szabad visszatolonozolni a mesterhez s persze se előlegesen, se utólagosan nem lehet megvenni rajta a költséget. Annál kevésbbé, mert költség se lesz. A majsztram ezután már csak magánuton foghatja fölön az inasát, ha megunta a kosztot és a gyerekdajkálást,

a mik tudvalevőleg a legsúlyosabb kellekai annak, hogy valaki alaposan kitanulja a mesterséget.

— **A pécsi perjel megrablója.** A fővárosi lapok híradásából értesültünk, hogy Pécsen egy 80 éves, önmagával szinte tehetetlen papot, az ottani irtalmasok kórházának igazgató főorvosát halálos fenyegetések kíséretében arra kényszerített egy elvetemült alak, hogy készpénzben és ékszerekben mintegy 1600 korona értéket átadjon neki. A pécsi rendőrség az eset megtörténte után a rendőrhatalósokat értesítette erről, közlővén velök a megállapított személyleírás is. Sulyok János rendőrbiztos Veszprémből Székesfehérvárra utazván, felkeltette figyelmét egy utas, a kire a pécsi rendőrség által közölt személyleírás teljesen ráillt. Nem is engedte az illetőt tovább utazni, hanem Székesfehérvárra igazolásra szállította, s miután az kellőképp magát igazolni nem tudta, biztos őrizet alá vevén, a rendőrkapitányság elé állította. A kapitányság a leggyorsabban intézkedett a magát Taus Miksának nevező egyén kiletének megállapítása tárgyában, s kitünt, hogy az illető budapesti lakos és rovott multu. Miután mindezekről értesítette a pécsi rendőrséget is, az távirati megkeresésben odakisértését kérte. Ha tényleg a perjel megrablóját e személyben Sulyok rendőrbiztosnak sikerült elfogni, ez mindenesetre növelte rendőrségünk jó hírnevét, ébersége és körültekintő figyelme azonban minden körülmények között dicséretet érdemel.

— **Hűtlen sáfar.** Az Esztergom mellett fekvő szent-keresztési bucsun Strasser Géza tatai cipész kincstári bakancsokat árult. Az ott portyázó csendőőr őrszékére vonta ezért Strassert, a ki beismerte, hogy a bakancsokat Vizinger Gyula szabó segéd székesfehérvári lakostól vette, a ki e tárgyakat Grünfeld Adolf marczalközi, Freund Simon alsó gallai szatócs közvetítésével adta át neki. E tényállás után Mázi István őrszékvezető s Barbiczik tizedes nyergesujfalusi csendőőrök a napokban városunkba érkeztek, hogy a nyomozást folytassák. Mindenekelőtt a rendőrség közbejöttével Vizinger apáca utca 8. szám alatti lakásán tartottak a csendőőrök házkutatást s ott egy bőröndben hat pár bakancsot, majd egy táskában öt pár kincstári fehér ruhát és

három haskötőt találtak. Vizinger ez alkalommal beismerte, hogy a kincstári tárgyakat Mészáros Ferenc 69. gyalogezredbeli őrmestertől kapta. Mintegy négy hónap óta állott vele összeköttetésben, s midőn ugyanis egy varrógépet adott el neki 26 forintért. A vételért azonban nem kapta meg, e helyett Mészáros 13 pár bakancsot, a már jelzett fehérneműt és egy köpönyeget adott. A rendőrség Vizingert, Mészáros őrmestert pedig felettes katonai hatósága tartóztatta le.

— **Az álbáró.** Olvasó közönségünk részletesen ismeri Kálapis báró üzelmeit, a kit fejevári szereplése után a fumei rendőrség Ancona mellett elcsipett. A fumei ügyészség már végzett a jeles firmával s ma érkezett értesítése szerint hajlandó az ál-bárót rendőrségünk kezébe szolgáltatni. Nemsokára tehát viszontláthatjuk az elegáns megjelenésű fiatal urat, a ki azonban ezáltal kényszerlátogatást tesz Székesfehérvárra s rendőrségi zárka megtekintése után a királyi ügyészségnél talál biztos ótalmat.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

LASITS ERZSI
női divatárú-üzlete
Székesfejérvár, Szt.-Imre-utca
(Ferencz-rendiek épülete.)

T. cz.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a legegánsabb és legújabb divatu őszí és téli kalapjaim megérkeztek és üzletemben nagy választékban találhatók.

Felhívom a n. é. hölgyközönség becses figyelmét, hogy üzletemet 1901. február 1-en át fogom adni.

Mivelhogy raktáromat ép oly dusan berendeztem, mint azelőtt, ennél fogva vagyok bátor szíves tudomásukra hozni, hogy üzletem átadása és kisebbitése végett a **legsolidabb árakat fogom szabni.**

A n. é. hölgyközönség becses partfogását és minél számosabb látogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Lasits Erzsi.

ÁRUHÁZ

A K É K C S I L L A G H O Z

Nádor-utca, volt Steinger Sándor-féle helyiség.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a **volt Steinger Sándor-féle üzletet** összes áruraktárával együtt megvettük, az üzlethelyiséget **kibővítvén**, a kor igényeinek megfelelően **átalakítottuk** s az őszí és téli saisonra legdusabban felszerelvén, megnyitottuk. — Raktáron tartunk **női divatkelméket, selymeket, barchetokat, diszitményeket, béléssárukat** a legolcsóbb minőségtől jobb minőségig

b á m u l a t o s o l c s ó s z a b o t t á r a k

mellett. — Az őszí és téli idényre dús választékot tartunk **női felöltökből, gallérok, szőrmeárúkból** e célra berendezett külön confectio helyiségünkben a legolcsóbb minőségtől fokozatosan finomabb kivitelben is.

Nagy raktár: valódi rumburgi vásznakból, Schroll-féle siffonokból, damask asztalnemüekből, legolcsóbb árak mellett.

Nagy választék: függönyök, szőnyegek, uti- és ágytakarókból olcsó és jobb minőségben, rendkívül olcsó árak mellett.

Uri divat raktár: ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, **dús választékban.**

Az elődünktől átvett árúk mélyen leszállított gyári áron alul lesznek eladva.

Szabott áraink meglepően olcsók, minden tulbecslés kizárva!!!

Azonnali fizetés mellett 5% engedmény!!!

Vidékre mintákat bérmentve szívesen küldünk.

Áruház a „Kék Csillaghoz“

Székesfejérvár, Nádor-utca volt STEINGER-féle helyiség.